

Kojetín (okr. Přerov)

„U Křenovické lávky“.

Kultura nálevkovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202600105.

Lokalizace: WGS-84: 49.3409903N, 17.2904142E; 49.3411581N, 17.2917017E; 49.3391239N, 17.2916478E; 49.3393336N, 17.2927853E

Mezi zářím a prosincem roku 2025 probíhal záchranný archeologický výzkum na katastru Kojetína, vyvolaný modernizací železniční tratě mezi Brnem a Přerovem, konkrétně 5. stavbou v úseku Kojetín–Přerov. Součástí stavby byl jihozápadní obchvat Kojetína, v jehož rámci došlo k narušení plochy lokality polykulturního sídliště v trati „U Křenovické lávky“, známého z povrchových nálezů (Drechsler 2009; Schenk 2022). Bylo zde prozkoumáno 1250 archeologických objektů, zachycujících průřez osídlením lokality od eneolitu po raný středověk (viz také oddíly Doba železná, Doba římská a doba stěhování národů, Středověk a novověk). Převážná část objektů byly kúlové a sloupové jamky.

Z období eneolitu byly identifikovány sídlištní objekty, pravděpodobně z období kultury nálevkovitých pohárů. Prozkoumáno bylo několik zásobních jam, často v superpozici s mladšími objekty. V jednom případě byla zásobní jáma porušena kostrovým hrobem, snad ze závěru eneolitu, či ze starší doby bronzové. Archeologický materiál z lokality se zatím zpracovává, předběžná datace byla provedena na základě nálezu hrdla lahve s límcem.

Literatura

AMČR: Záznam M-202600105 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202600105>.

Drechsler, A. 2009: Osídlení katastru města Kojetína v prehistorii a raném středověku. In: F. Řezáč, H. Svačinová, J. Šírek (eds.): *Kojetín v proměnách času. 1233–2008*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 19–36.

Schenk, Z. 2022: Kojetín (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 63(1), 200–201.

Summary

During the reconstruction of the railway line between Brno and Přerov, a known multi-period site in the cadastral area of Kojetín was disturbed by groundworks. Between October and December 2025, a total of 1,250 features were investigated, documenting settlement activity from the Eneolithic to the Early Middle Ages. The Eneolithic component probably represents a settlement of the Funnel Beaker culture, although a more precise cultural classification has not yet been established.

Vít Záhorák, Eva Pospíšilová, Lenka Nedomová, Josef Janča

Kostelec na Hané (okr. Prostějov)

„Za Cihelnou“; parc. č. 4151, 5191.

Kultura moravské malované keramiky (mladší stupeň). Sídliště, nález v druhotné poloze. Sonda. Záchranný výzkum. AMČR: M-202505537.

Lokalizace: S-JTSK: -562306.20, -1128032.89

Ve dnech 12. září až 31. října 2025 byl prováděn záchranný archeologický výzkum při stavbě „VN153, stavební úpravy p.b.č. 1 až 40 (č. stavby 1040019873)“. Stavební jáma pro ukotvení příhradového stožáru venkovního vedení distribuční sítě vysokého napětí (p.b.č. 6), umístěného na rozhraní polní cesty a polohy „Za Cihelnou“, při severozápadním okraji intravilánu Kostelce na Hané, okr. Prostějov, narušila větší sídlištní objekt nebo

spíše mocnější antropogenní (kulturní) vrstvu s lengyelskou keramikou. Toto zjištění koresponduje s nebývale intenzivním osídlením kosteleckého katastru na přelomu mladší a pozdní doby kamenné (přehledně viz Kalábková et al. 2007, 9–17, mapa 1) a nepochybně souvisí s rozsáhlou sídelní aglomerací lidu mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou, která je lokalizována právě v širším okolí Rolnické cihelny (viz Šmíd 2004, 74–75, lokalita č. 15 v mapě na str. 90, obr. na str. 92).

Literatura

AMČR: Záznam M-202505537 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202505537>.

Kalábková, P., Cheben, M., Moník, M. 2007: *Kostelec na Hané. Sídliště lengyelské kultury*. Archaeologiae Regionalis Fontes 9. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, příspěvková organizace.

Šmíd, M. 2004: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Kostelec na Hané. *Střední Morava. Vlastivědná revue* 19, 58–99.

Summary

A rescue archaeological excavation carried out during the construction of a high-voltage distribution network in the ‘Za Cihelnou’ field (Kostelec na Hané cadastral area, Prostějov District) disturbed a large settlement pit, or rather a substantial anthropogenic (cultural) layer containing Lengyel pottery. This feature is undoubtedly associated with the extensive settlement agglomeration belonging to a later phase of the Moravian Painted Ware culture, located in this part of the Kostelec cadastral area.

Pavel Fojtík

Laškov (okr. Prostějov)

Kandia; „Hliněná“, parc. č. 1141/1.

Eneolit. Místo sběru. Povrchový sběr. Průzkum. AMČR: M-9002606A.

Lokalizace: S-JTSK: -567479.70, -1120942.56

Na jaře roku 2012 provedl J. Martínek rekognoskaci terénu v okolí systému úvozů v jihovýchodní části lesa v katastru obce Laškov. Sledované území se nachází mezi silnicí č. 448 (spojující Kandii a Novou Dědinu) a Novodědinským potokem. Tato povrchová prospekce byla součástí projektu NAKI I – „Výzkum historických cest v oblasti severozápadní Moravy a východních Čech“. Během prospekce byl v místech vyvráceného pařezu mezi úvozy (386 m n. m.) nalezen velký keramický fragment, který lze rámcově datovat do počátku eneolitu. Následně byla v témže roce na místě nálezu položena sonda, která potvrdila přítomnost dalších fragmentů eneolitické keramiky (Vrána 2013). Tento výzkum zajímavým způsobem doplňuje starší nález eneolitické měděné sekerky (kultura moravské malované keramiky – MMK II), která byla na stejném pozemku objevena již v roce 2009 (Dobeš et al. 2010).

Literatura

AMČR: Záznam M-9002606A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002606A>.

Dobeš, M., Fojtík, P., Kalábek, M., Kalábková, P., Peška, J. 2010: K počátkům výskytu měděné industrie na Moravě, sekery z Hulína-Pravčic a Laškova-Kandie. *Přehled výzkumů* 51, 57–68. Dostupné také z: <https://app2.ssc.avcr.cz/ARUB-prehled-vyzkumu/files/25940.pdf>.

Vrána, J. 2013: Laškov (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 54(1), 171–172.

Summary

A large fragment of Eneolithic pottery was discovered during a survey of hollow-way systems in the south-eastern part of the forest in the 'Hliněná' field (Laškov cadastral area, Prostějov District), carried out in 2012 within the NAKI I project *Research on Historical Routes of Northwestern Moravia and Eastern Bohemia*.
Vendula Vránová, Pavel Šlězár, Jan Martínek

Lešná (k. ú. Jasenice u Valašského Meziříčí, okr. Vsetín) „Úzké“, parc. č. 439/1.

Časný eneolit. Ojedinělý artefakt. Průzkum detektorem kovu.
AMČR: M-9002620A.

Lokalizace: WGS-84: 49.5128917N, 17.9709000E

Během dohledu při budování splaškové kanalizace v obci Lešná provádí Muzeum regionu Valašsko, p. o., povrchové prospekce v místech, kde nově budovaný potrubní systém prochází v blízkosti známé archeologické lokality. Tímto způsobem byla nalezena měděná sekera prakticky na vrcholu bezejmenné kóty 362 m n. m., východně od púchovského hradiště označovaného jako Lešná-Jasenice. Podle předběžného určení jde o typ Pločnik (Dobeš et al. 2019, 31–32).

Literatura

AMČR: Záznam M-9002620A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002620A>.

Dobeš, M., Fikrle, M., Drechsler, A., Faltýnek, K., Fojtík, P., Halama, J., Jarůšková, Z., Kalábek, M., Langová, J., Schenk, Z., Španihel, S., Peška, J. 2019: Eneolitická měděná industrie na Moravě. Nové a staronové nálezy ve světle stávajících poznatků o vývoji středoevropské metalurgie. *Památky archeologické* 110, 5–58.

Summary

During a metal detector survey in Lešná (Jasenice u Valašského Meziříčí cadastral area, Vsetín District), a copper axe tentatively identified as the Pločnik type was discovered.

Samuel Španihel

Litovel (k. ú. Rozvadovice, okr. Olomouc)

„Na Panském“.

Kultura šňůrové keramiky. Hrob. Orientační zjištění. Záchranný výzkum.
AMČR: M-202505439.

Lokalizace: WGS-84: 49.401649N, 17.050741E

V červnu 2025, proběhl v trase rekonstruovaného vysokotlakového plynovodu v trati „Na Panském“ v katastru obce Rozvadovice drobný záchranný archeologický výzkum. Pracovníky archeologického centra zde byl zdokumentován jeden částečně porušený hrob. Dochované rozměry hrobové jámy měly délku cca 200 cm a šířku 90 cm. Dno se nacházelo v hloubce 38 cm od úrovně skrývky a celková orientace hrobu byla ve směru V–Z. Kosterní pozůstatky se kromě korunek dentice nedochovaly. V severozápadní části hrobu byla kumulovaná hrobová výbava, jež obsahovala pohár, džbánec a nekompletní dvouuchou amforu (obr. 8, 9). Kamenné artefakty zde byly zastoupeny sekeromlatem, malým obroušeným kamenem a retušovanou silicitou

Obr. 8. Litovel. Hrobová výbava kultury se šňůrovou keramikou, reprezentovaná keramikou a kamennou industrií. Foto M. Kršková.

Fig. 8. Litovel. Grave goods of the Corded Ware culture, consisting of pottery and chipped-stone industry. Photo by M. Kršková.

Obr. 9. Litovel. Uložení hrobového inventáře kultury se šňůrovou keramikou v hrobové jámě in situ. Foto L. Šín.

Fig. 9. Litovel. Grave inventory of the Corded Ware culture deposited in situ within the grave pit. Photo by L. Šín.